

Utbildningsnämnden

Utvärderingsplan för utbildningsnämnden 2017

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden antar utvärderingsplanen för 2017 enligt bilagan till tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

Utvärderingsplanen visar de olika utvärderingar som genomförs för utbildningsnämnden och när de redovisas för nämnden. Utvärderingen visar kvalitet och måluppfyllelse, och ger också förskolor och skolor underlag för utveckling och är ett viktigt underlag för dialoger om kvalitet. Utvärderingen ger också föräldrar och elever viktig information.

Utvärderingen belyser verksamheten ur olika perspektiv och omfattar elevresultat, enkäter till elever och föräldrar, observationer av verksamheten, statistik om personal samt annat underlag. Planen för 2017 innehåller vissa ändringar jämfört med tidigare bland annat med anledning av de nya målen för utbildningsnämnden. En undersökning av hur attraktivt det är att verka som huvudman i Nacka ska genomföras. Uppföljningen av förskolor och skolor som inte når upp till beslutade minimivåer blir tydligare. Under året planeras en särskild fördjupning om gymnasieskolan, och uppföljningen av introduktionsprogram utvecklas. I planen ingår också att fortsätta utveckla analysen av elevers kunskapsutveckling genom grundskolan. Utbildningsenheten vill också fortsätta arbetet med att utveckla mått på förskolors kvalitet genom att koppla elevers resultat i förskoleklass till olika förskolor.

Ärendet

Utvärderingsplanen visar utbildningsnämndens kvalitetssystem. Planen visar också vid vilken tidpunkt resultat från olika uppföljningar och utvärderingar kommer att redovisas för nämnden.

En mål- och resultatstyrd verksamhet förutsätter kontinuerlig utvärdering av verksamheten och dess kvalitet. Utbildningsnämndens utvärdering har flera syften:

- visa om verksamheten utvecklas i den riktning som nationella målen och lokala prioriteringar anger
- stimulera och utveckla verksamheten och därmed bidra till ökad måluppfyllelse.

- ge föräldrar och elever information, särskilt inför val av förskola och skola.

För att få en mångsidig bild används flera olika metoder, som observationer, enkätundersökningar, intern och nationell statistik. Jämförelser med andra kommuner, mellan enheter och över tid är viktiga inslag. De nationella målen samt de prioriteringar som utbildningsnämnden antagit i den utbildningspolitiska strategin och i mål och budget är styrande för vad som utvärderas, och resultaten sätts i relation till målen.

Dessa underlag används för att regelbundet belysa kvaliteten i utbildningen i Nacka:

- Elevers resultat
- Enkäter till föräldrar och elever
- Observationer i verksamheten
- Statistik om personal

De olika underlagen ger viktig information om läget i utbildningen i Nacka, och fungerar också som ett signalsystem för områden som behöver diskuteras och undersökas ytterligare.

Bilden kompletteras med information från

- Möten och redovisningar från förskolor, skolor, huvudmän
- Tillsyns- och insynsbesök i förskolan
- Särskilda undersökningar
- Jämförelser och granskningar som andra gör

Under de senaste åren har utbildningsenheten träffat chefer och huvudmän för samtal om kvaliteten i deras verksamhet i vad vi kallat kvalitetsuppföljning eller resultatdialoger. Dialogerna om kvalitet har ofta utgått från data i form av underlag från kommunens undersökningar eller statistik. Syftet har varit dels att samtalen ska bidra med pusselbitar till den samlade bilden av kvaliteten i verksamheterna, dels att samtalen i sig ska främja verksamheternas utveckling. Uppföljningen efteråt till deltagarna har visat att dialogerna uppskattats och också ofta varit till stöd i det egna arbetet. Utbildningsenheten menar att det är viktigt att fortsätta med denna typ av dialoger för att säkra och utveckla kvaliteten och skapa goda relationer.

Utvärderingsplanen omfattar förskola och annan pedagogisk verksamhet, förskoleklass, grundskoleutbildning, fritidshem samt gymnasieutbildning.

Genomförd utvärdering under 2016

Utbildningsnämndens uppföljning och utvärdering har under året i huvudsak genomförts enligt den antagna planen för år 2016.

Nya mål 2017

Uppföljningen av de nya målen baseras i hög grad på samma utvärderingsunderlag som tidigare. Men några nya verktyg behöver utvecklas. Det gäller en undersökning av hur attraktivt det är att verka i Nacka behöver utvecklas. Resultat från andras bedömningar av miljön i förskolor och skolor behöver sammanställas. Uppföljning av nyanlända elevers resultat behöver utvecklas.

De nya målen innebär också att miniminivåer anges för utvalda resultat och andel nöjda elever och föräldrar. I de fall förskolor och skolor inte når upp till nivån behöver utbildningsenheten uttrycka nämndens oro och undersöka om åtgärder vidtas.

De nya resultatindikatorerna är färre än de gamla nyckeltalen. Indikatorerna avser mer generella områden, och till exempel resultat i grundskolan enbart i årskurs 9 och inte i tidigare år. Indikatorerna ger kommunfullmäktige en övergripande bild av läget i utbildningsnämndens verksamhet. Utbildningsnämnden och utbildningsenheten behöver dock även fortsättningsvis ha en mer fördjupad bild av läget, och också ha underlag för dialog med förskolor och skolor och behöver därför även framöver följa områden som elevresultat i grundskolans årskurs 3 och 6 och andel personal i fritidshem med pedagogisk högskoleutbildning.

Tabell 1 Mål och fokus för utbildningsnämnden 2017-19

Mål och fokus	Utbildningsnämnden följer upp detta genom
Bästa utveckling för alla	
1. Alla barn och elever utvecklas maximalt 2. Alla barn och elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	<ul style="list-style-type: none"> • Resultat från nationellt prov och betyg • Enkätundersökning till föräldrar och elever • Bedömning i Våga Visa-observationer
Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka	

<p>3. Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet</p> <p>4. Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Att alla förskolor och skolor når en mininivå när det gäller elevresultat, andel förskollärare (förskolor) eller i enkäter till föräldrar och elever samt i externa miljögranskningar
<p>Stark och balanserad tillväxt</p>	
<p>5. Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola</p> <p>6. Det är attraktivt att driva förskola och skola i Nacka. Anordnare som ligger i framkant när det gäller kvalitetsutveckling vill verka här.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Statistik om tillgång till platser i förskolan och tillgodosedda förstahandsval vid val av skola • Enkätundersökning till huvudmän som verkar i Nacka
<p>Maximalt värde för skattepengarna</p>	
<p>7. Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner</p> <p>8. Alla elever klarar skolan inom avsedd tid</p> <p>9. Nyanlända elever i Nacka kommer snabbt in i skolan och får en god grund för högre studier och arbetsliv.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jämförelser med andra kommuner i nationella jämförelser samt kommuner som gör samma enkätundersökning • Elevresultat

Inriktning och förändringar i utbildningsnämndens utvärdering 2017

Elevers resultat

Resultatredovisningen i mars kommer bland annat att visa hur spridningen mellan olika grundskolors resultat utvecklats över tid.

När det gäller **gymnasieskolan** görs i år en särskild fördjupad redovisning som redovisas i mars. Redovisningen belyser hur elever fördelar sig på skolor och program, antagningsstatistik, elevers byten av program under gymnasietiden, betygsstatistik och vad elever gör efter gymnasieskolan. Sammanställningen baseras på statistik från Skolverket och från elevdatabasen i Stockholms län och visar såväl statistik såväl för gymnasieelever folkbokförda i Nacka som elever i gymnasieskolor i Nacka.

Utbildningsnämnden har givit utbildningsenheten i uppdrag att genomföra **resultatdialoger** med rektorer på grundskolor med årskurs 9. Detta planeras att genomföras i mars-april. Vi kommer där bland annat att ta upp skolornas resultat, hur resultaten står i sig i förhållande till förväntat värde enligt salsamodellen. Vi kommer också ta upp hur skolan följer elevernas kunskapsutveckling genom grundskolan.

Utbildningsenheten kommer fortsätta att utveckla analysen av hur **elevers resultat utvecklas** mellan olika prov- och betygstillfällen i grundskolan i syfte att följa elevers kunskapsutveckling.

Utbildningsenheten kommer under året att utveckla former för att följa upp hur det går för elever på **introduktionsprogram**. Under våren kommer utbildningsenheten att kartlägga programmen för språkinträdning i kommunen. I maj redovisas en bild av innehåll och upplägg i språkinträdningen på olika skolor i en tjänsteskrivelse med förslag till inriktning i fortsatt uppföljning och analys.

Utbildningsenheten har under 2016 prövat att använda resultat från den första mätningen i den fonologiska screeningen i förskoleklass för att få en bild av **förskolors kvalitet** (se redovisningen i kvalitetsanalysen för 2016). Många förskolechefer uttryckte sig positivt om att få återkoppling genom resultaten från den fonologiska screeningen. Även om det är många olika faktorer som påverkar barnens språkliga utveckling, så utgör förskolans insats en av dessa. Utbildningsenhetens bedömning är att det kan vara intressant att utveckla detta för att belysa förskolans kvalitet och för att kunna stimulera förskolors arbete.

Datainsamlingen behöver dock kvalitetssäkras och metoderna utvecklas.

Utbildningsenheten planerar att fördjupa analysen och ha dialog med utvalda förskolor om resultaten för att få en ökad förståelse för hur de kan förstås och vilka lärdomar som kan dras. Här behöver vi också undersöka vilken betydelse faktorer som att barn har flera språk kan ha för resultaten. En redovisning tas fram till oktober.

Enkätundersökningar till föräldrar och elever

Utbildningsnämndens elevenkäter syftar till att visa elevernas upplevelse och syn på skolan. Resultaten används i kvalitetsarbetet i kommunen och på skolor, och är också en del i informationen till föräldrar och elever inför val av skola. Utbildningsenheten föreslår att externt stöd anlitas för att för att komma vidare i arbetet med att använda elevbedömningar i kvalitetsarbetet när det gäller elevers inflytande och stimulans.

Två gymnasieskolor i Nacka ingår i ett projekt där flera forskare ingår som syftar till att utveckla metoder för att följa upp elevers bedömning av inflytande.

Observationer i verksamheten

Metoden för observationerna ses för närvarande över bland annat för att möjliggöra fler observationer och en tydligare inriktning på hur förskola och skola stimulerar barns och elevers lärande och utveckling. Den nya metoden testas i en del av vårens observationer.

Statistik om personal

Utbildningsenheten kommer att redovisa statistik om lärares behörighet och legitimationer när den presenterats av Skolverket. Statistik om fritidshemmets personal redovisas inte av Skolverket per skola utan bara för kommunen totalt. Utbildningsenheten har beställt uppgifterna på skolnivå, men då statistiken bedömdes ha brister har den inte publicerats.

Kvalitetsuppföljningarna med rektorerna under hösten tyder på att kvaliteten har förbättrats och vi bedömer därför att den bör kunna publiceras i Jämföraren senare under våren.

Utbildningsenheten samlar under hösten 2017 in uppgifter från förskolor om personalens utbildning. Skolverket redovisar inte uppgifter per förskola.

Övriga underlag

Kvalitetsuppföljning

Under hösten 2017 planeras dialoger med huvudmän om kvaliteten i deras enheter i Nacka. En utgångspunkt i kvalitetssamtalen kan vara de nya målen för utbildningen i Nacka, och möjligen behöver underlag och bedömningar även samlas in från chefer på förskolor och skolor. Resultat från kvalitetsuppföljningen redovisas i kvalitetsanalysen för kommunen för 2017.

Huvudmäns bedömning av hur det är att verka i Nacka

För att säkra kvaliteten i framtiden är det avgörande att huvudmän som ligger i framkant när det gäller kvalitet vill etablera sig och verka i Nacka. Det är ett av utbildningsnämndens nya fokusområden för 2017, och huvudmännens syn på detta kommer att belysas i en särskild undersökning. Vår uppfattning är att det är viktigt att kommunen erbjuder bra dialog, har ett tydligt ersättningssystem och erbjuder bra service i de olika processer som är aktuella när man vill starta verksamhet. På seminariet om kvalitetsanalysen med huvudmän i januari 2016 instämde huvudmännen i att dessa punkter var viktiga, och flera lyfte också att tillgången till bra lokaler är avgörande.

Vi behöver här utveckla mätning som innebär att vi frågar huvudmän om hur de ser på hur det är att verka i Nacka i en enkät. Som resultatindikator används preliminärt index som beräknas av frågor avseende bemötande från kommunen, vilja att expandera i Nacka, klimatet för innovation, om konkurrensneutralitet och likvärdiga villkor. I beräkningen av indikatorn är det lämpligt att vikta svaren baserat på huvudmannens storlek. En redovisning av undersökningen görs i december.

Miljön i förskolor och skolor

En sammanställning över utfallet i externa granskningar av miljön behöver tas fram för att bedöma den nya resultatindikatorn på detta område. Granskningar som kan användas här är de som genomförs av Arbetsmiljöverket och kommunens miljötillsyn, men även eventuellt utbildningsenhetens egen tillsyn/insyn av förskolor och pedagogisk omsorg. En bedömning av vilka kritikpunkter ska tas med behöver göras.

Nya sätt att utvärdera verksamheten

För att stimulera skolors kvalitetsarbete vill utbildningsenheten undersöka möjligheterna att fånga om elever när de övergripande målen i läroplanen. Vi vill också försöka att tydligare följa elever för att se skolverksamheten ur ett elevperspektiv, exempelvis inom observationerna i VÅGA VISA. På ett seminarium om kommunens kvalitetsanalys med

huvudmän i januari 2016 uttryckte flera av de stora huvudmännen att de var intresserade av att samarbeta i ett sådant utvecklingsarbete. I nuläget är det svårt att precisera närmare hur ett sådant arbete bör läggas upp, och utbildningsenheten får därför återkomma till nämnden om detta.

När resultaten pekar på brister

De nya resultatindikatorerna för 2017 innebär att utbildningsnämnden har lagt fast lägstanivåer för resultat i olika avseenden. Syftet är att se till att alla förskolor och skolor i Nacka håller god kvalitet. Resultaten gäller andel nöjda föräldrar och elever samt elevresultat.

Utbildningsenheten kommer att ha särskild kontakt med ledning och huvudmän för de förskolor och skolor som inte når upp till denna nivå (så kallade kontrollbesök).

Kontrollbesök görs vid konstaterad eller befarad brist i måluppfyllelse, och syftar till att säkerställa att rektor/huvudman arbetar med den aktuella frågan och se vilka åtgärder som vidtas. Kontrollbesöken återkopplas även muntligt samt skriftligt till nämnden så snart som möjligt efter att besöket genomförts.

När det gäller förskolor med mindre än 20 procent förskollärare har kontakt tagits med berörda förskolechefer i samband med insamlingen av uppgifter, och situationen följs upp på nytt i samband med utbildningsenhetens tillsyn/insyn under året.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för utvärderingen ingår i utbildningsnämndens och utbildningsenhetens budget.

Konsekvenser för barn

Utvärderingen för utbildningsnämnden utgår från ett barn- och elevperspektiv och syftar till att se till barn och elever får så bra utbildning som möjligt.

Carina Legerius
Utvärderingsexpert
Utbildningsenheten

Lotta Valentin
Enhetschef
Utbildningsenheten

	Aktivitet	Verksamhet	Metod	Redovisning på nämnsammanträde
1	Kommunens kvalitetsanalys 2016 <ul style="list-style-type: none"> Fördjupar redovisningen av utbildningsnämndens måluppfyllelse Ger samlad bild av kvaliteten Föreslår åtgärder 	Samtliga	Flera	Februari
2	Årsbokslut	Samtliga		Februari
3	Observationer genomförda hösten 2016 samt uppföljning av tidigare observationer	Samtliga (utom pedagogisk omsorg)	Observationer av utvalda enheter	Februari
4	Personal och barn i förskolan	Förskola	Statistik från förskolor	Februari
6	Tillsyn och insyn i förskola och pedagogisk omsorg hösten 2016	Förskola och pedagogisk omsorg		Februari
7	Redovisning av elevresultat våren 2016, II Grundskola: <ul style="list-style-type: none"> Betygsstatistik årskurs 9 med Skolverkets SALSA-värden Avvikelse mellan betyg och nationellt prov Spridning i resultat över tid 	Grundskola	Statistik från Skolverket med flera	Mars
8	Fördjupning om gymnasieskolan, elever och resultat	Gymnasieskola	Statistik från Skolverket, länets gymnasiedatabas	Mars

	Aktivitet	Verksamhet	Metod	Redovisning på nämndsammanträde
9	Tertialbokslut 1 <ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av mål och budget 	Samtliga		Maj
10	Redovisning av Våga visa-enkäterna till elever och föräldrar samt Kommunförbundet Stockholms läns elevenkät i gymnasieskolan	Samtliga	Enkätundersökning	Maj
11	Undersökning till föräldrar om skolval	Grundskola	Enkätundersökning	Maj
12	Statistik om lärare och personal i fritidshem	Grundskola	Statistik från Skolverket	Maj
13	Introduktionsprogram i gymnasieskolan	Gymnasieskolan	Intern statistik, möten med skolors ledning och medarbetare	Maj
14	Redovisning av vilka enheter och huvudmän som utbildningsenheten haft möten med våren 2017	Samtliga	Intern statistik	Juni
15	Tillsyn och insyn i förskola och pedagogisk omsorg våren 2017	Förskola och pedagogisk omsorg		Juni
16	Tertialbokslut 2 <ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av mål och budget 	Samtliga		September
17	Redovisning av elevresultat våren 2017, I Grundskolan <ul style="list-style-type: none"> Fonologisk screening förskoleklass Nationellt prov i årskurs 3 och 6 Betyg årskurs 6 och 9 Nyanlända elevers resultat Redovisning av vårens resultatdialoger på skolor med årskurs 9 	Förskoleklass Grundskola	Intern statistik, möten med skolors ledning och medarbetare	September

	Aktivitet	Verksamhet	Metod	Redovisning på nämnsammanträde
18	Observationer genomförda våren 2017 samt uppföljning av tidigare observationer	Samtliga (utom pedagogisk omsorg)	Observationer av utvalda enheter	September
19	Elevers kunskapsutveckling i grundskolan	Grundskola	Intern statistik	November
20	Fonologisk screening i förskoleklass som underlag för att följa förskolors kvalitet	Förskola	Intern statistik m.m.	Oktober
21	Huvudmäns bedömning av hur det är att verka i Nacka	Samtliga (utom pedagogisk omsorg)	Enkätundersökning	December
22	Redovisning av vilka enheter och huvudmän som utbildningsenheten haft möten med hösten 2017	Samtliga	Intern statistik	December
23	Kommunens kvalitetsanalys 2017	Samtliga		Februari 2018
24	Miljön i förskolor och skolor	Samtliga	Genomgång av bedömningar	Februari 2018